

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno rigorozanta/rigorozantky:	Mgr. Eva Bistárová
Téma práce:	Ustanovení insolvenčního správce v insolvenčním řízení
Rozsah práce:	515 760 znaků včetně mezer
Datum odevzdání práce:	7. 9. 2023 (el. verze)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Téma ustanovení insolvenčního správce v insolvenčním řízení není, jak dokládá historická část práce, ničím novým, ale je tématem, které znovu každá legislativa musí řešit. Práce je však aktuální, neboť upozorňuje zpravidla s pomocí teoretických východisek, judikatury a komparativních podnětů na řadu problémů týkajících se jednak postavení insolvenčního správce, ale i systému ustanovování insolvenčních správců (kupř. otázka navrácení do rotace, funkční kategorizace ins. správců, fiktivní licence), neboť současná právní úprava v posledních přibližně letech třiceti letch prošla celou řadou změn s dopadem do těchto oblastí a některé otázky jsou stále neuspokojivě řešeny. V tom je práce aktuální, neboť na tyto některé přetrvávající problémy upozorňuje a analyzuje je.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma je poměrně náročné na hloubku zpracování, zvláště na hloubku znalosti judikatury a zahraničních právních úprav. Rigorozantka ve své práci použila zejména metodu analýzy, dedukce a deskripce. Jde o práci zaměřenou na teoretické a praktické aspekty ustanovení insolvenčního správce v insolvenčním řízení, kde je rovněž provedena mj. analýza případu Administrace insolvencí CITY TOWER, v.o.s. jako případová studie.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna mimo Úvodu a Závěru do čtyř kapitol, kde první kapitola s názvem Historický vývoj procesu ustanovení správce v českém právním řádu představuje detailní historickou analýzu procesu ustanovení (insolvenčního) správce zejména v konkurzním řádu, v dalších (časově) navazujících právních úpravách až po úpravu zákona o konkurzu a vyrovnání a konečně insolvenčního zákona. V následující kapitole, druhé, je analyzováno postavení insolvenčního správce de lege lata (název kapitoly Postavení insolvenčního správce v českém právním řádu), kde se snaží rigorozantka pojmově vymezit insolvenčního správce a věnuje se „právnímu životu“ insolvenčního správce od udělení povolení po jeho zánik, a věnuje se dalším základním otázkám spjatým s činností insolvenčního správce (kupř. jejich typologie, dohled nad nimi), rovněž analyzuje koncepci heterogenního systému správcovské struktury. Třetí kapitola se věnuje Právnímu rámci procesu ustanovení insolvenčního správce v insolvenčním řízení, kde je pozornost věnována otázce výběru insolvenčního správce a změně v jeho osobě, která je po předestření východisek v kapitolách první a druhé s ohledem na zvolené téma „jádrovou“ částí práce. Konečně čtvrtou kapitolu lze považovat za pomyslné dovršení celé analytické práce, navazující ponejvíce na kapitolu třetí, kde rigorozantka analyzuje Praktická úskalí a teoretické otázky současného systému výběru insolvenčních správců, zejména na případu Administrace insolvencí CITY TOWER, v.o.s., kde činí i kvantitativní a kvalitativní analýzu judikatury, dále se věnuje otázkám převolení insolvenčního správce v kontextu nezávislosti, funkční typologii a otázce fiktivní licence insolvenčních správců spojené s veřejnými obchodními společnostmi.

4. Vyjádření k práci

Předložená rigorózní práce je analytickou rigorózní prací, která čerpá především z východisek, které ji poskytují jednak historické právní úpravy postavení insolvenčního správce a jeho ustanovení v insolvenčním řízení, jednak vlastní teoretické zpracování i s pomocí judikatury, přiléhavě je zejména zpracována typologie insolvenčních správcům jak licenční, tak funkční, zásadní je potom podkapitola věnující se otázce převažující povahy postavení insolvenčního správce, kterého chápe na pomezí podnikatele a orgánu veřejné moci. Zásadní jsou z pohledu oponenta potom závěry týkající se otázky systému heteronomní správcovské struktury, navazující na povahu postavení insolvenčního správce. Rigorozantka na str. 99 své rigorózní práce uvádí „Jako možné řešení otázky charakteru výkonu činnosti insolvenčního správce se jeví rozdělení jeho pravomocí mezi vícero subjektů, tj. koncepce heterogenního systému správcovské struktury, a to na horizontální, resp. vertikální úrovni. Vertikální dělba představuje rozdělení pravomocí univerzálně aplikovatelné na kterýkoli druh insolvenčního řízení tím způsobem, že jeden subjekt bude na základě zákonem mu svěřené pravomoci vykonávat státní moci, zatímco druhý subjekt bude vykonávat zbytkové (neveřejnoprávní) činnosti potřebné k administraci insolvenčního řízení.“ Rigorozantka pak správně uvádí, že heteronomní systémy správcovství nejsou neznámé v našem prostředí, jestliže byli rozlišováni vyrovnávací správci a konkurzní správci. Pro otázku rozdělení pravomocí insolvenčního správce do více subjektů pak podává rovněž vhodné zahraniční srovnání. Rigorozantka pak ve své práci spíše akcentuje veřejnoprávní charakter profese insolvenčního správce, s důrazem na nezávislost a nedůvodné zvýhodňování účastníků, nikoli volnou ruku trhu, jestliže uvádí na str. 117 své rigorózní práce, že „Spočívá-li účel činnosti insolvenčního správce ve veřejnoprávním zásahu do řešení majetkových vztahů subjektů v krizové situaci, a to prostřednictvím oprávnění veřejnoprávního charakteru, které by jinak náležely soudům, je úvaha ohledně volného trhu služeb insolvenčních správců přinejmenším vysoce sporná.“ Tento závěr je podle oponenta rovněž plausibilní a přináší zásadní východiska jak pro výklad de lege lata, tak pro návrhy de lege ferenda, zejména je vhodné ho však promítnout, jak rigorozantka činí, do posouzení vlastního ustanovování insolvenčních správců v insolvenčním řízení. Významné jsou poté závěry rigorozantky vztahující se k otázce rotačního vs. nominačního systému, kde rigorozantka preferuje systém rotační se zákonnými nominačními výjimkami (např. insolvenční správce koncernový), naproti tomu rigorozantka stojí proti nominačním výjimkám založených oprávněním věřitelů určit osobu insolvenčního správce přímo, na str. 183 k tomu uvádí: „Takto zvolená koncepce výjimek z rotačního pravidla totiž naráží na právní úpravou předpokládané nezávislé postavení insolvenčního správce a povahu insolvenčního řízení jako takového, jež má být do jisté míry průnikem společného zájmu všech věřitelů.“ I tento závěr rigorozantky lze akceptovat a je náležitě zdůvodněno, proč je preferován systém rotační a omezení nominačních výjimek. Rigorozantka zpracovanou rigorózní prací prokázala, že je téma schopna samostatně, analyticky a s „hlubokým ponorem“ do tématu zpracovat a přinést vlastní názory na danou problematiku. Po systematické stránce, ale i v hloubce analýzy v jednotlivých dílčích tématech, stejně jako po formální stránce, je práce zdařilou rigorózní prací, která splňuje standardy na ni kladené.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Práce naplnila svůj cíl, jak si ho rigorozantka v úvodu vytyčila, věnuje se primárně české právní úpravě (avšak obsahuje komparativní prvky).
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Rigorozantka prací prokázala, že je schopna téma zpracovat samostatně, v systematické podobě, se zapojením vlastních odborných názorů rigorozantky. Oponent nemá z vyhodnocení kontrol na plagiátorství podezření na plagiátorství.
Logická stavba práce	Práce je logicky a promyšleně vystavěna na úrovni systematiky, i jednotlivých kapitol, práce je vyvážená. Práce je koherentní, tvoří jednotný ucelený celek.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Práce s literaturou je vynikající, způsob správné citace byl rigorozantkou náležitě ovládnut. Práce pracuje s adekvátním množstvím zejména komentářové literatury, monografií a literatury časopisecké, dále pak využívá zejména zahraniční právní předpisy z oblasti insolvenčního práva (německé, nizozemské, britské, litevské). Práce rovněž pracuje s rozsáhlou judikaturou zejména vrchních soudů a Nejvyššího soudu ČR, a tu náležitě analyzuje.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Provedená analýza je obecně vhodně provedena, lze ocenit náležitě hlubokou analýzu a diskusi nad vybranými problematickými otázkami, zejména nad otázkou nominačního vs. rotačního systému, postavení insolvenčního správce a analýzu jednotlivých rigorozantkou identifikovaných problematických aspektů (kupř. tzv. fiktivních licencí insolvenčních správců nebo kritické zhodnocení oprávnění věřitelů určovat přímo osobu insolvenčního správce).
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce jako celku, včetně textu, je výborná.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je na vysoké odborné úrovni.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Nechť rigorozantka diskutuje klady a zápory nominačního a rotačního systému výběru insolvenčních správců a podrobněji diskutuje navrhovaný rotační systém doplněný o nominační výjimky.

Jak de lege ferenda navrhuje rigorozantka řešit postavení insolvenčního správce a ustanovení insolvenčního správce v insolvenčním řízení s ohledem na to, že se i v mezinárodním kontextu v současnosti setkávají soukromoprávní a veřejnoprávní prvky (byť ty posledně jmenované převažují) v jednom subjektu – insolvenčním správcí?

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práce splňuje požadavky kladené na rigorózní práce v daném oboru. Práci doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu rigorózní práce.
---	---

V Praze dne 17. 11. 2023

Mgr. Ing. Tomáš Střeleček, LL.M., Ph.D.
oponent